

урок 37 *Зміни приголосних при збігові їх у процесі словотворення.*

Завдання: опрацювати тему, написати опорний конспект в робочому зошиті(стор 99 - 104 О.Заболотний Українська мова Рівень стандарту 10 клас; стор 110-113 О. Глазова Українська мова Рівень стандарту 10 клас).

ТЕМА

Зверніть увагу!

Чергуються на письмі букви(які позначають приголосні звуки), а не звуки .

1. Дорог-а – доріж-ка. 2. Ви-пiк-ати – за-печ-у.

Зміни приголосних перед суфіксами -ськ-, -ств-

г, ж, з +	-ськ (ий) = -зьк (ий) -ств (о) = -зтв (о)	<i>Ригa</i> – <i>ризький</i> ; <i>Збараж</i> – <i>збаразький</i> <i>боягуз</i> – <i>боягузтво</i>
к, ч, ц +	-ськ (ий) = -цьк (ий) -ств (о) = -цтв (о)	<i>козак</i> – <i>козацький</i> ; <i>Бахмач</i> – <i>бахмацький</i> <i>ткач</i> – <i>ткацтво</i>
х, с, ш +	-ськ (ий) = -ськ (ий) -ств (о) = -ств (о)	<i>товариш</i> – <i>товариський</i> ; <i>чех</i> – <i>чеський</i> <i>товариш</i> – <i>товариство</i>

Виняток: казах - казахський; тюрки - тюркський; баски - баскський; Цюрих - цюрихський; Мекка - меккський; Дамаск - дамаський; Нью-Йорк - нью-йоркський.

Водночас при творенні прикметників за допомогою суфікса -ськ- спостерігаємо й такі зміни:

- суфікс -к- випадає: Бородянка - бородянський, Жмеринка - жмеринський;
- суфікс -ц- випадає: Капустинці - капустинський;
- в окремих словах з'являється суфікс -івськ-, -инськ- або -енськ-: Буки - Буківський, Баку - бакинський, Рівне - Рівненський.

Зверніть увагу!

Якщо основа слова закінчується на [т], то на письмі ніяких змін не позначаємо. Наприклад: брат - братський, братство; солдат - солдатський;

студент - студентський, студентство. Проте вимовляємо [студѐн'с'кий], [студенство] і т.д.

ЗРАЗОК. Вінницький - Вінни^ччина; сумський -
Суми^щчина.

-ськ-	→	щ
-цьк-	→	чч

Хмельницький, івано-франківський, миколаївський, львівський,
донецький, полтавський, прилуцький, чернігівський, німецький.

Зверніть увагу!

Правильно: Вінниччина; Туреччина; *АЛЕ*: Галичина.